

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/546/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7813206208
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Kunay
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7813206208.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci žalobcu T. B. A. s.r.o., K., C. X, IČO: 35 831 154, proti žalovanému Z. W., bytom A. XX, o zaplatenie 516,99 € s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku 4C 258/2013-47 z 30.7.2013 Okresného súdu Rožňava

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok v napadnutej zamietavej časti a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 268,04 € s úrokmi z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 27,04 € od 12.8.2010 do zaplatenia, s úrokmi z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 57,20 € od 12.7.2010 do zaplatenia, s úrokmi z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 183,80 € od 12.6.2010 do zaplatenia, to všetko v mesačných splátkach po 20 € splatných do konca tohto ktorého mesiaca, počnúc právoplatnosťou rozsudku, pod stratou výhody splátok a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Rozhodol tiež, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Vychádzal zo žaloby, ktorou žalobca žiadal žalovaného zaviazat' na zaplatenie sumy 516,99 € s príslušenstvom, čo odôvodnil tým, že žalovaný mal uzavretú s jeho právnym predchodcom spoločnosťou E.-M.U. A. a.s. zmluvu o pripojení a za verejné elektronické komunikačné služby v dohodnutej lehote nezaplatil a z titulu porušenia povinnosti mu vznikol záväzok uhradiť tiež zmluvnú pokutu v sume 248,95 €. Vzal do úvahy obranu žalovaného ktorý namietal, že fakturovanú sumu 183,80 € telefonicky reklamoval a uviedol, že je nezamestnaný, rozvedený a žije v spoločnej domácnosti so synom. Poukázal na listinné dôkazy predložené žalobcom a dospel k záveru, že žaloba je čo do vyhovujúcej časti dôvodná. Citoval ďalej § 53 ods. 1 až 14 a § 54 ods. 1 až 3 Obč. zákonníka a žalobu o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 248,95 € zamietol z dôvodu, že sa jednalo o neprijateľnú zmluvnú podmienku uplatňovanú v rozpore s ust. § 53a ods. 1 Obč. zákonníka. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Rozsudok čo do výroku, ktorým súd prvého stupňa v prevyšujúcej časti nad priznanú sumu 268,04 € s priznaným príslušenstvom žalobu zamietol a účastníkom nepriznal náhradu trov konania, napadol včas podaným odvolaním žalobca, navrhol ho zmeniť a zaviazat' žalovaného na zaplatenie sumy 248,95 €, ako aj trov konania. Trval na tom, že zmluvná pokuta dohodnutá medzi jeho právnym predchodcom a žalovaným bola dojednaná riadne a platne v súlade s § 544 ods. 2 Obč. zákonníka a išlo o dojednanie individuálne a určité. Namietal, že prvostupňový súd nijako nezdôvodnil svoj názor označiť zmluvnú pokutu za neprijateľnú zmluvnú podmienku a obmedzil sa len na citáciu zákona bez akéhokoľvek odôvodnenia, pričom jeho rozsiahlemu vyjadreniu sa nevenoval ani len jednou vetou. Takéto rozhodnutie podľa neho postráda oporu v zákone a nezodpovedá požiadavke na riadne a presvedčivé odôvodnenie súdneho rozhodnutia. V tejto súvislosti poukázal aj na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ÚS 44/2003, ÚS 115/2003, ÚS 09/2004), ktoré zvyrazňujú zásadu, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také

odôvodnenie rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky relevantné, skutkové a právne otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Zdôraznil, že zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva zákaz zjednania zmluvnej pokuty v spotrebiteľskej zmluve pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti spotrebiteľom, keď zmluvná pokuta je zabezpečovacím inštitútom upraveným zákonom. Uviedol ďalej, že jeho právny predchodca poskytol žalovanému mobilný telefón zn. Nokia 2700 za akciovú zľavnenú cenu 1 € a žalovaný sa za to zaviazal záväzkom doby viazanosti pri získaní výhody v podobe akciovej zľavnenej ceny mobilného telefónu a využitia akciovej ceny volaní. Žalovaný tak mal možnosť výberu, do akého zmluvného vzťahu s jeho právnym predchodcom vstúpi a mohol tak ovplyvniť dojednanie o zmluvnej pokute a toto dojednanie zodpovedalo individuálnemu dojednaniu. Na podporu svojho stanoviska ďalej citoval vybrané časti z odbornej literatúry a z rozhodnutí všeobecných súdov.

Rozsudok vo výroku, ktorým žalovaný bol zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 268,04 € s príslušenstvom nebol odvolaním napadnutý (§ 206 ods. 1, 2 O.s.p.), v tejto časti nadobudol právoplatnosť a nebol tak ani predmetom preskúmania v odvolacom konaní.

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a zistil, že postupom súdu prvého stupňa bola účastníkom konania odňatá možnosť konať pred súdom, preto rozsudok v napadnutej zamietavej časti a súvisiacom výroku o trovách konania podľa § 221 ods. 1 písm. f/, ods. 2 O.s.p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi realizáciu konkrétnych procesných práv priznaných mu procesnými predpismi za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Podľa ustálenej súdnej praxe k odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen postupom súdu, ktorý rozhodnutiu predchádza, ale aj rozhodnutím samým. Takýmto rozhodnutím je aj rozsudok, ktorý je nepreskúmateľný pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia je súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia. V súlade s cit. ust. je povinnosťou súdu v rozhodnutí uviesť dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých je založené, tak po skutkovej, ako i právnej stránke veci. Z odôvodnenia rozsudku musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej, ktoré musia byť v súlade so skutkovými zisteniami. Odôvodnenie musí byť úplné v tom zmysle, že sa vyporiada so všetkými skutkovo a právne relevantnými otázkami súvisiacimi s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. II. ÚS 383/06) vyplýva, že ak sa súd nedostatočným (neúplným) spôsobom vyporiada s argumentáciou účastníka týkajúcou sa skutkovej a právnej stránky rozhodovanej veci, takým postupom vo svojich dôsledkoch odníma účastníkovi právo konať pred súdom a porušuje jeho právo na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zák. č. 23/1991 Zb.) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, lebo v takom prípade účastník objektívne nemá možnosť posúdiť správnosť, resp. nesprávnosť rozhodnutia, príp. postupu súdu, a teda ani sa kvalifikovane rozhodnúť, ktorým odvolacím dôvodom má odvolanie odôvodniť, aby bol v odvolacom konaní úspešný.

O nepreskúmateľný rozsudok ide vtedy, ak dôvody neobsahuje alebo sú nezrozumiteľne podané, alebo ak z jeho odôvodnenia nevyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej, resp. keď sú právne závery v extrémnom

nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii nevyplývajú. Ak je rozhodnutie súdu prvého stupňa nepreskúmateľné, lebo neobsahuje žiadne alebo obsahuje nezrozumiteľné dôvody, prichádza do úvahy iba zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V odôvodnení napadnutého rozsudku chýbajú dostatočné skutkové a právne závery, ktoré viedli súd k zamietnutiu žaloby. Uvedený nedostatok v odôvodnení rozsudku zakladá jeho nepreskúmateľnosť, preto prichádzalo do úvahy iba zrušenie rozsudku, nakoľko neuvedenie zrozumiteľných a presvedčivých dôvodov neumožnilo odvolaciemu súdu preskúmať jeho vecnú správnosť.

Súd prvého stupňa po citácií vybraných ustanovení Občianskeho zákonníka v časti rozhodnutia, týkajúcej sa zamietnutia žaloby o priznanie zmluvnej pokuty sa obmedzil len na stručné konštatovanie, že sa „jednalo o neprijateľnú zmluvnú podmienku uplatňovanú v rozpore s ust. § 53a ods. 1 Obč. zákonníka“, a preto žalobu zamietol.

Odhliadnuc od toho, že súd prvého stupňa ust. § 53a ods. 1 Obč. zákonníka, podľa ktorého časť nároku zamietol, vôbec necitoval, je potrebné súhlasiť s názorom odvolateľa, že označenie zmluvnej pokuty za neprijateľnú zmluvnú podmienku bez akéhokoľvek odôvodnenia nemá oporu v zákone a nezodpovedá požiadavke na riadne a presvedčivé odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

Zmluvná pokuta je jedným zo zabezpečovacích právnych prostriedkov slúžiacim na zabezpečenie splnenia záväzku dlžníka, ktorá má zároveň sankčný charakter, lebo účastníka, ktorý poruší zmluvnú povinnosť, postihuje nepriaznivým následkom v podobe vzniku ďalšej povinnosti zaplatiť dohodou určenú peňažnú sumu, a to aj vtedy, keď porušením povinnosti veriteľovi alebo dlžníkovi nevznikla žiadna škoda. Funkcia zmluvnej pokuty teda spočíva v hrozbe majetkovej sankcie dlžníkovi v prípade, keď záväzok nesplní riadne a včas, a má dlžníka viesť k včasnému a riadnemu plneniu záväzku. Zaplatením zmluvnej pokuty sa účastník zmluvy nezbavuje záväzku a nemôže ani odstúpiť od zmluvy. Zmluvnú pokutu možno dohodnúť tak pre prípad, že k splneniu nedôjde vôbec alebo iba čiastočne, alebo pre prípad, že bude porušená akákoľvek zmluvná povinnosť. Ako vyplýva z § 544 ods. 2 OZ, dohoda o zmluvnej pokute musí mať vždy písomnú formu, inak by bola neplatná (§ 40 ods. 1), a musí byť v nej určená výška pokuty alebo spôsob, akým sa určí tak, aby o tom nevznikli žiadne pochybnosti. Ust. § 545a OZ zakotvuje možnosť zníženia neprímeranej zmluvnej pokuty súdom, s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti, tiež na dôsledky, resp. na ujmy, aké nastali porušením povinnosti zabezpečenej zmluvnou pokutou, pričom v prípade, ak veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, na ktorú sa zmluvná pokuta vzťahuje, súd prihliadne aj na výšku škody, ktorá veriteľovi vznikla.

V ďalšom konaní bude povinnosťou súdu prvého stupňa opätovne rozhodnúť o nároku žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty a svoj záver o jej prípadnej neprijateľnosti náležite odôvodniť tak, aby zodpovedal požiadavkám na rozhodnutie vyplývajúcim z § 157 ods. 2 O.s.p., aby toto rozhodnutie bolo presvedčivé a úplné, pričom musí reagovať aj na námietky žalobcu, prednesené v konaní pred prvostupňovým súdom a tiež obsiahnuté v odvolaní.

V novom rozhodnutí rozhodne súd prvého stupňa aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.